Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philosophia Aristotelica-Thomistica - Cod. Ettenheim-Münster 226

Endel, Roman
Majer, Ferdinand

[s.l.], 1731-1732

Articulus ultima

urn:nbn:de:bsz:31-120354

Visual Library

adæqtu. n m: adq: d m. vel ēst ptea̅ qtoēi reqerta actq9mi n m. reqerta actq vetmi̅ ēa̅ [illegible]
esseā ē qd ptea̅ qtoēi talis reqerta ultima actuli
[illegible] existeā: n dm ē ptea̅ reqert actq9mi nimirū
[illegible] Absoli: [illegible] in ilqsi [illegible], ideoqs vocatur
essentia actlis actualitate essentiæ.

Disputatio ultima

De

Ente increato

Quæstio ultima. Arlus ultimq

an

Detur Deus: an Deq sit unq, et quid

pōit [illegible].

[illegible]. nōe Abstarū separatarū ilqs creā ōō sitles. N. 865 us-

quæ alio nōe appellant ilgeā. tales Abstaās dari
ex fide certū ē. et earū sæpe meminit Arleō qhestim
12 mtphe. ubi eas admittendas ēē ostendit ex motu
calorū, qui moventr ab ilgeis assistentibq: et
colligitr evidetr ex Energumenis et Magis, qrū
operaões et effq manifeste excedunt facultatē
hōis et ordiōē naā Celtis, veluti sūt manifestaões
[illegible] occultarū, certæ gnoēs futurorū, peregrinæ
Linguæ [illegible] hīoēs effq, q̄æ exigunt naā hōi
adscribendi et ante ilgeis. quæ sūt purè sitlis, p se
subsistes, nā sū [illegible], ita ū ēst eadē naā
s speē diversa ū eadē, q̄ aliā naā exigit Agli
aliā hō. [illegible] naā ū [illegible] nisi p qttd. unde naā
Agli dbet ēē [illegible] qti: qd Jæsud ēē aperte qstat.
Adnecs diverse speēi [illegible] alla naā: q̄ naā
intllua ū indiget naā ad suā operaōē, operaō

in quunqs rei, qd ibi destruend, siqs pura ibi ilgo, velut i e Angl. oportet ee inmaala et in-crea: qa hd dt intg, et tn in maa existat. Ken gtingit pp ter ilgre, qd e in hve cheod mobilis, ad pter actg sentiendi et vegetandi, qd instead in-portat, et in Anglis n reperiat, hinc si etm ou incorptbles, na qd maa n det, corruptioni sit, maa em e radix gruptois. Similiter Angli sit mber et spe-citer dsti, negs dari ponut plures Angli no dsti; qa qdqd extstt est numerice extra maa et gtdua oportet, Angli a si extra ae maa, hinc numero ad et spee debent dstqui. Ceter has destroas sitles dari alqm sumed condatore ond rerum naalim nemo negat nisi athes, gtra quos n quos n auth: Sepit: Sdrave dispatamdu. Quare

N. 566ᵘᵐ Dubio jo cum tota rerum naa dati Deg. Prob: dati prius motor ou immobilis, ad hic e Deg. qd dati Deg n e certa n dts, ou qd movetr ab alio movetr appbtr sdtsd. ad plurima sit brevis universi, qua movents, ab alio movents, gtqui n sit dari process in infinitu qo deveniendu e ad movens ou imotu sive pru motore. Deinde qdqd movetr alio movetr, qa qdqd incipit moveri fuit alqd in potea admotu, qo debuit reduci in actu motq; alqd ens actu, qa oe ens in statu agit, inqtu e in actu, sed qting phabet ida prod ym acteri quuniat, qo sit in ptea ad motu movetr ia reducitr in actu motq a se v ab alio? n a se, qa nihil se ipsum sit movere, qo qdqd movetur ab alio movetr. nec dicas cum athes posse dari processu in infinitu in moventibus et motis, sicut et in caus efftbq, na e idem Litis in moventibq et motis, nec n in caus efftbq; audens Subordin posse dari in infitu process; dar etiam hic process, si mundi rerum fuisset quoad sua primaria et durativa ab aeterno

predictis, neque tamen processus in infinitum dari potuit in moventibus ac motis, ut in caelo ostenditur, de subditis, quia in moventibus et causis, de subditis debet influxus superiorum moventium ut causarum pervenire ad movens proximum et ad proximam causam, ut moveat et causet: influxus autem ab ulteriore transire nequaquam potest, quia medio causarum et moventium intermedia infinita minime possent pertransiri.

Confirmatur. Datur unum ens necessarium, de cujus essentia est, quod actu existat. atqui tale ens est Deus: ergo. Consequentia. Maior probatur: Datur ens aliquod necessarium, de cujus essentia est actualis existentia, est autem purus, actus quod talis essentia [illegible] entis actualis existentia nempe actualis, in quo maxime consistit ratio actus puri, nomine autem Dei aliud non intelligimus quam actum purum.

Maior probatur. debet dari aliquod ens, a quo omnia entia contingentia acceperint esse, nullum enim ens contingens ab intrinseco habeat solum, quod possit existere, neque a se et ab intrinseco habere quod actu existat. ideoque hoc accipere debet ab alio ente, quod a se et ab intrinseco habet existentiam actualem, atqui ens a quo omnia entia contingentia acceperunt esse est ens necessarium, de cujus essentia est, quod actu existat quod erat minor probanda. Sicut ex eo, quod aqua non habeat a se et ab intrinseco calorem in actu deveniendum tandem est ad unum agens necessario calidum, quod a se et ab intrinseco atque ex sua essentia petat habere calorem actu, quomodo est ignis: ita pariter ex eo, quod omnia contingentia a se et ab intrinseco non habeant existentiam in actu deveniendum est denique ad unum ens necessarium, quod a se et ab intrinseco, et ex sua essentia habeat existentiam in actu, et a quo omnia contingentia acceperint existentiam in actu. Nec dicas cum atheis, omnia quidem entia, quae facta sunt esse facta ab alio distributive sumpto non autem collective, id est singula esse ab alio, non autem totam collectionem entium, nam replico, implicat collectionem constitui [illegible] singuli partes sunt reales, aut collectio realis, cujus singulae partes sunt reales, quae implicat paradoxon. nec collectio ista de esse non ab alio, si omnes singulae ejus partes sunt eam non a se, sed ab alio.

N. 568us Dico 3o. Existentia Dei evertitur demonstrative a posteriori.
evenit enim aliquid existere in rerum natura. sed hoc non esset evenis
nisi daretur Deus; quod sic ostendo. ens existens vel est productum
vel improductum; si improductum, quod datur Deus. si vero productum,
tunc sic procedo: nil pot producere se ipsum, quod debet esse
productum ab alio, et de hoc iterum quaero, utrum sit productum
vel improductum, donec deveniatur ad primam causam improductam, quae est
Deus. non pot dum Deus demonstrari a priori evertitur, nam illud
non pot demonstrari a priori, quod non habet suam causam; sed Deus non
habet suam causam, Deus non est ens ab alio; quod non pot demonstrari
a priori.

N. 569us Dico 3tio. Datur et existit tantum unus Deus. Probo plures
hac ratione: si existerent plures Dii vel distinguerentur specie vel
numero. non specie, quia sic unus haberet perfectionem alterius; specie
enim distinguuntur per essentiam perfectionem, et ita aliqua perfectio esset in
uno Deo, quae non esset in alio; quae ratione neuter
esset infinite perfectus, quia quilibet haberet unam perfectionem, qua
careret alter: sed ens infinite perfectum, quod dicitur Deus,
nulla pot carere perfectione, quod deberet esse Deus et non esset.
Nec dici pot. Deos solo numero distingui, quia Deus est ens
immateriale et incorruptibile extra omnem speciem, in sola
materia designata quaerendum principium individuationis et multiplicationis
numericae; hac autem caret Deus; quod etiam non possunt
dari plures Dii solo numero distincti.

N. 570us Ostendo. Ens summe magnum est unicum, quod etiam summe magnum
est, debet esse omnibus aliis majus, proindeque debet esse unicum;
nam si darentur 2 summe magna, unum et alius non esset
adeo majus; summe enim magnum non datur majus, et tamen
foret summe magnum. atqui Deus est summe magnus, nam
nomine Dei id venit aliquid, quod etiam est unicus.

Solvuntur objectiones.

Objo contra 1am et 2dam concluo. Si cognoscerem ex creatis cognoscere N. 571.us
Deum existere, existentia Dei in creatis repraesentaretur,
non enim possum cognoscere Deum ex creatis, nisi existentia
Dei aliquo modo in rebus repraesentetur: sed existentia Dei in
creatis non repraesentatur, quia est id, quod in Deo est supremum, creata
autem infinite distant a Deo, ergo etc.

Resp. esse Deum in se ipsa eius essentia seu quidditas, sed ex creatis
evidenter non possumus cognoscere essentiam Dei, haec enim essentia sola
visione beata videri potest, ergo etc.

2do. Ista propositio Deus est est revelata divina, et ad
fidem pertinet, ut ait Apostolus ad Hebr: 11. accedentem
ad Deum oportet credere. Ergo non potest demonstrari ratione naturali;
fides enim et quod clara non possunt simul stare.

3tio. Omnis demonstratio debet habere medium necessarium; sed creata non
necessaria sed contingentes, cum possint esse et non esse; ergo
creata non sunt medium demonstrationis, quae convincit existentiam Dei.

4to. Si daretur Deus deberet omne malum de mundo, quia
si daretur Deus necessario deberet esse infinita bonitas ex-
cludens essentialiter omne malum, quod cum tot sint mala in
orbe, videtur non dari Deum.

5to contra 3. Apostolus ad Cor: 8 ait sicut sunt Dij multi;
ergo Deus unus non est.

7mo. 3 personae divinae sunt 3 Dij: sed dantur 3 personae divinae
ergo dantur 3 Dij. Non potest quaelibet persona divina est Deus,
ergo cum sint 3 personae, erunt 3 Dij.

8vo. Plura bona praeferenda sunt paucis, sed si dentur plures
Dij erunt plura bona: ergo plures Dij sunt concedendi.

N. 572us Ad 2dum Licet Dei existentia in creaturis nobis immediate non repraesentetur, sicuti repraesentatur beatis in patria; vere tamen nobis repraesentatur mediate quatenus creaturae existentes, quae nobis immediate repraesentantur, sunt effectus ejus existentis; cum inde existentia virtualiter continetur, et nexus in Deo praesupponuntur, a quo in esse fieri et conservari dependent.

ad 2dum. Dum dicitur ex creaturis evinci non posse immediate ostendere existentiam et qualitatem Dei, concedo; non mediate, nego etc. Deum in effectu erui quatenus erui mediate connectionem a posteriori dicitur, quatenus causa virtualiter continetur in effectu. Essentia vero sive qualitas divina est ipsa creandi causa, et creaturae sunt effectus ejus. ergo C.

ad 3tium. Cum doctore D. Th. 1a p. q. 1 a. 2 ad 1um dum Theologia probat Deum esse, procedens et respectu eorum in quibus non est ita destitutio lumine revelatione divina et ad fidem continet cum, et se et respectu illorum in quibus est de eorum ipsorum ostensio lumine revelatione et ad fidem pertinet n. m. C. Theologia alias debet de Deo ut authore supernaturali ultimo; non vero de Deo ut authore et fine ultimo naturali.

ad 4tum. Cum dum dicitur creaturae quantum ad esse non sunt ostensive contingenter concedo; quantum ad dependentiam a Deo fieri esse et conservari nego etc. revera namque creatura ostensio dependentia a Deo in fieri esse et conservari; quod sufficit ut Deus quantum ad esse ex creaturis a posteriori ostendatur.

ad 5tum dico Juxta S. Aug. Deum non permittere mala nisi ad ostensionem majorem suae bonitatis; ut ex malo bonum educat. Dico, per hoc argumentum solum probari, quod Deus a se excludat esse rationem mali, non a a toto mundo; quae contrarium non expedit nisi a proprio lumine in quo est aliud contrarium non a alieno lumine.

ad 6tum cum S. Doct: 1a P. q. 11. ar: 3. ad 1um ubi ait:
Dicendum quod dicuntur Dii multi secundum errorem quorundam,
qui multos Deos colebant, existimantes Planetas et
alias stellas esse Deos, unde subdit Apostolus: nobis autem
unus Deus est ita respondet S. Doct: et nos cum illo.

ad 7mum nego ad prob: dantur quidem personae divinae in Deo
Deitate quae sit eadem non cum Deitate, quae est in aliis
2 personis divinis ca. istam Deitatem à Deitate aliarum
personarum na: etc.

ad 8um dist: plura bona possibilia sunt praeferenda paucis,
cum impossibilia nego. et sic distincta nego conseq. Ideo à pluralitate
Deorum Diis impossibilis ex multitudine adducta saepe satis
constat. et hic est cursus biennij Philosophici et fluxibilis
mirabilis, qui instar maris varijs opinionum quaestionibus
obnoxius, nunc summa cum gratiarum actione refluat
in honorem Dei Ter O: M. à quo solo et uno omne bonum
unice dependet, ac in nos effluit.

Scripsi Philosophiam hanc Aristotelico-Thomisticam usque ad calcem
sub P. M. R. R. ac Clarmo Dno P. Romano Endel Professore
Facultatis Philosophiae Ordinario; qui Lotharingiam profecto
successit Professor itidem ordinarius M. R. P. ac Clarissimus
Dnus P. Ferdinandus Majer, sub quo dein reliquam partem
summa cum utriusque gratiarum actione absolvi

F. Felix achert.

absolv: 13 Augst.
1734.